

Lovforslag nr. L 251. Fremsat den 18. august 1987 af arbejdsministeren (Henning Dyremose)

Forslag

til

Lov om fornyelse af visse overenskomster inden for EDB-området

§ 1. Den kollektive overenskomst mellem I/S Datacentralen af 1959 og PROSA/DC om løn og øvrige ansættelsesvilkår for edb-medarbejdere og medieoperatører, der er opsagt til den 1. juni 1987, fornyes med de ændringer og på de vilkår, der fremgår af stk. 2 og 3 samt §§ 4-7.

Stk. 2. Overenskomsten fornyes til den 1. juni 1989. Overenskomstens bestemmelser om fastsat arbejdstid og tilpasningsklausul fornyes dog til den 1. juni 1991.

Stk. 3. Endvidere forlænges den aftale vedrørende friholdelse af opgaver, som parterne har indgået, og som er opsagt til den 31. oktober 1986, til den 1. juni 1989.

§ 2. Den kollektive overenskomst mellem Finansministeriet og Landsforeningen PROSA om løn og øvrige ansættelsesvilkår for edb-medarbejdere, der er opsagt til den 1. april 1987, fornyes med de ændringer og på de vilkår, der fremgår af stk. 2 samt § 3 og §§ 5-7.

Stk. 2. Overenskomsten fornyes til den 1. april 1989. Overenskomstens bestemmelser om fastsat arbejdstid og stedtillægsordning fornyes dog til den 1. april 1991. For tiden indtil 1. april 1991 gælder endvidere den særlige lønregulering, der er aftalt mellem Finansministeriet og tjenestemændenes organisationer.

§ 3. For det i § 2 omhandlede overenskomstområde finder den mellem Finansministeriet og tjenestemændenes organisationer i

1987 aftalte procentregulering tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Udover den i stk. 1 fastsatte regulering kan der gennemføres ændringer inden for en beløbsramme på 3,31 pct. af lønsummen pr. 1. oktober 1986. Indtil halvdelen af beløbsrammen kan anvendes det første overenskomstår.

Stk. 3. I det i henhold til § 8 oprettede paritetiske nævn kan det aftales, at de pr. 1. januar 1982 gældende bidragssatser til ATP ikke skal kunne forhøjes efter bestemmelsen i § 19, stk. 3, jf. § 4 a, stk. 1, i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension.

§ 4. For det i § 1 omhandlede overenskomstområde gennemføres ændringer inden for en beløbsramme på 8,8 pct. af lønsummen pr. 1. oktober 1986. Indtil halvdelen kan anvendes det første overenskomstår.

§ 5. Den normale ugentlige arbejdstid nedsættes pr. 1. september 1988 og 1. september 1990 med 1 time pr. uge til henholdsvis 38 timer og 37 timer pr. uge.

Stk. 2. For ansatte, hvis normale ugentlige arbejdstid pr. 1. september 1988 er mellem 39 timer og 38 timer, henholdsvis pr. 1. september 1990 er mellem 38 timer og 37 timer, nedsættes arbejdstiden til henholdsvis 38 timer og 37 timer.

Stk. 3. Arbejdstider på henholdsvis 38 timer og 37 timer pr. uge eller derunder nedsættes ikke.

Stk. 4. Hvor arbejdstiden fastsættes på andet end ugebasis, nedsættes den forholdsmæssigt efter retningslinierne i stk. 1-3.

§ 6. Som kompensation for arbejdstidsnedsættelserne efter § 5 ydes der fra tidspunkterne for arbejdstidsnedsættelserne et generelt tillæg til timelønningerne på henholdsvis 2,63 pct. og 2,70 pct.

Stk. 2. Hvor lønnen er fastsat som dag-, uge-, månedsløn eller lignende, forbliver denne upåvirket af arbejdstidsnedsættelsen.

Stk. 3. For ansatte, der i henhold til § 5, stk. 3, ikke får nedsat arbejdstid, og hvis løn er fastsat som dag-, uge-, månedsløn eller lignende, forhøjes lønnen forholdsmæssigt på tidspunkterne for arbejdstidsnedsættelsen.

§ 7. Bestemmelser om dyrtidsregulering i de i § 1 og § 2 nævnte overenskomster udgår. Den hidtil udløste dyrtidsregulering indregnes i lønningerne.

Stk. 2. Der kan dog fortsat ske regulering af tillæg, der skal give dækning for omkostninger ved arbejdets udførelse, således at de giver samme dækning som forudsat ved aftalen om fastsættelsen af de hidtil gældende satser. Eventuel regulering herudover skal afholdes inden for de i henholdsvis § 3, stk. 2, og § 4 fastsatte beløbsrammer.

§ 8. Inden for de af § 1 og § 2 omfattede overenskomstområder afgøres spørgsmål om anvendelse af de i henholdsvis § 3, stk. 2, og § 4 nævnte beløbsrammer ved et for hvert

overenskomstområde oprettet paritetisk sammensat nævn.

Stk. 2. Det paritetiske nævn, der omfatter den i § 2 nævnte overenskomst, oprettes af finansministeren.

Stk. 3. Spørgsmål, om hvilke der ikke inden 1. oktober 1987 kan opnås flertal i nævnene, afgøres ved, at det pågældende nævn udpeger en opmand, der træffer afgørelsen. Kan der ikke opnås enighed om en opmand, udpeges denne af Forligsinstitutionen.

Stk. 4. Udgifter i medfør af stk. 3 afholdes af parterne med halvdelen til hver.

§ 9. Ved lovens ikrafttræden genindtræder fredspligten, og de arbejdsstandsninger, der er iværksat som følge af uoverensstemmelserne mellem parterne, skal ophøre.

Stk. 2. Fortrædigelser i anledning af de udbrudte konflikter må ikke finde sted.

§ 10. Spørgsmål om overtrædelse og fortolkning af de ved denne lov fornyede overenskomster m.v. afgøres efter de sædvanlige fagretlige regler for det pågældende område.

§ 11. Lovforslaget kan stadfæstes straks efter vedtagelsen.

§ 12. Loven træder i kraft ved bekendtgørelse i Lovtidende.

Stk. 2. Ændringerne i de fornyede overenskomster har tidligst virkning fra ophøret af de iværksatte arbejdsstandsninger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Forhandlingerne om fornyelse af overenskomsten mellem I/S Datacentralen af 1959 og PROSA/Datacentralen, der i alt omfatter 903 fuldtidsansatte, er endt med, at der siden den 25. juni 1987 har løbet en strejke omfattende ca. 150 medarbejdere beskæftiget med kildeskatt, toldvæsenets systemer og statens regnskabssystem, og siden 1. juli 1987 yderligere en lock-out omfattende ca. 400 medarbejdere beskæftiget med drift og udvikling af Datacentralens øvrige systemer. På samme måde er forhandlingerne om fornyelse af overenskomsten mellem Staten og Landsforeningen PROSA, der i alt omfatter 400 fuldtidsansatte, forløbet således, at der siden den 17. april har løbet en konflikt omfattende ca. 130 statsligt ansatte edb-medarbejdere. Konflikten er blevet udvidet efterhånden og berører nu Danmarks Statistik, Færvandsdirektoratet, Handelshøjskolen i Århus, Danmarks geologiske Undersøgelser, Ministeriet for Grønland, Socialstyrelsen og de centrale administrationer ved Københavns og Århus' Universiteter.

Alle forhandlingsforsøg siden konflikternes start er endt uden resultat.

Såfremt strejkerne får lov at fortsætte efter den 1. september, vil konsekvenserne heraf på told- og skatteområdet være så alvorlige, at det vil få uøverskuelige konsekvenser for statens finanser, ligesom borgerne vil mærke store gener i den forbindelse. På langt sigt må man regne med, at visse af edb-systemerne ikke kan genetableres i fuldt omfang, ligesom gennemførelsen af skattereformen vanskeliggøres inden for acceptable tidsfrister og med acceptable fejlmængder. På det statslige område vil en fortsættelse af konflikten, ikke mindst på Danmarks Statistik, nu medføre væsentlige mangler i det nødvendige beslutningsgrundlag for Folketingets og regeringens beslutninger vedrørende bl.a. den økonomiske politik.

I vedlagte bilag er beskrevet en række af de væsentligste konsekvenser af konflikten.

Regeringen finder det på den baggrund nødvendigt, at konflikterne bringes til ophør.

Det foreslås derfor, at de pågældende overenskomster fornyes på vilkår, der svarer til dem, der er aftalt inden for det statslige tjenestemandsområde (TFU-området).

Det foreslås således, at der kommer til at gælde de samme regler for overenskomsternes varighed og for arbejdstid. Med hensyn til lønreguleringen for så vidt angår overenskomsten mellem Finansministeriet og Landsforeningen PROSA foreslås de samme procentvise reguleringer, som er blevet resultatet på TFU-området, medens fordelingen af den resterende beløbsramme foreslås henlagt til et paritetisk nævn. For så vidt angår overenskomsten mellem Datacentralen og PROSA/DC foreslås lønændringer af samme størrelse som for det statslige område, samt at anvendelsen heraf henlægges til et paritetisk nævn.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1 og § 2

Det foreslås, at de af lovforslaget omfattede overenskomster fornyes, således at bestemmelserne om fastsat arbejdstid og tilpasningsklausul samt for overenskomsten mellem Finansministeriet og Landsforeningen PROSA's vedkommende stedtil-lægsordningen fornyes for en 4-årig periode, medens bestemmelser om løn m.v. fornyes for en 2-årig periode.

Det bemærkes, at den i forslaget § 2, stk. 2, nævnte særlige lønregulering er den mellem finansministeren og tjenestemændenes centralorganisationer i 1987 aftalte reguleringsordning for offentlig ansatte, hvorefter der pr. 1. april 1987, 1988, 1989 og 1990 foretages eventuel ekstraordinær regulering af den aktuelle samlede faste løn, herunder generelle og særlige tillæg. Tilpasningsklausulen i overenskomsten mellem Datacentralen og PROSA/DC indeholder en henvisning til den for offentlig ansatte til enhver tid aftalte særlige lønregulering.

Det foreslås, at den i kraft værende friholdelsesaftale indgået mellem Datacentralen og PROSA/DC forlænges for en to-årig periode, idet den ellers vil bortfalde, når den hidtil gældende overenskomst afløses af den ved lovforslagets vedtagelse fornyede overenskomst.

Til § 3

Ved aftale- og overenskomstfornyelserne på det offentlige arbejdsmarked i foråret 1987 blev resultatet gennemsnitlige lønforbedringer på 8,05 pct., hvoraf 0,25 pct. vedrørte forhøjelsen af ATP-bidraget. Desuden aftales en forhøjelse på 1 pct. af den samlede faste løn pr. 31. marts 1987 til dækning af det opgjorte efterslæb. I resultatet indgik endvidere en reguleringsordning med mulighed for udmøntning pr. 1. april 1987, pr. 1. april 1988, pr. 1. april 1989 og pr. 1. april 1990. Det foreslås, at de ansatte, der er omfattet af overenskomsten mellem Finansministeriet og Landsforeningen PROSA, får samme lønforbedring som de offentligt ansatte i øvrigt. Det foreslås endvidere, at lønforbedringen i lighed med det øvrige offentlige ansættelsesområde gives dels i form af generelle procentuelle lønforbedringer dels i form af en pulje på 3,31 pct., der foreslås fordelt i et paritetisk nævn, jf. § 8.

Den i stk. 1 foreslåede procentregulering, der er aftalt med tjenestemandorganisationerne, omfatter bl.a. hidtil ydede reguleringer i henhold til tilpasningsklausulen, generelle procentuelle lønforbedringer, efterslæb pr. 31. marts 1987 og ekstraordinær lønregulering pr. 1. april 1987 på 2,3 pct. af den samlede faste løn pr. 1. april 1987, svarende til 2,37 pct. af den samlede faste løn pr. 31. marts 1987.

Aftalen med tjenestemandorganisationerne er optaget og beskrevet i Finansministeriets cirkulære LP nr. 022/87 af 6. april 1987 om aftale om justering af tjenstemandslønninger m.v. fra 1. april 1987. Det fremgår af cirkulæret, pkt. I.7, at procentreguleringen (med udgangspunkt i lønnen pr. 1. oktober 1984) er forhøjet, svarende til en stigning på 5,5 pct. af lønnen pr. 31. marts 1987. Heri indgår den ekstraordinære regulering pr. 1. april 1987 med 2,37 pct. og generelle lønstigninger på 3,13 pct. Hertil kommer en med tjenestemandorganisationerne aftalt generel forhøjelse pr. 1. april 1988 på 2,487 pct. af den nævnte løn pr. 1. oktober 1984, svarende til en forhøjelse på 2,36 pct. af lønnen pr. 31. marts 1987, jf. aftalens § 14.

Bestemmelsens stk. 2 giver mulighed for, at der yderligere i hvert af årene kan ydes de samme forbedringer som på tjenestemandsområdet: kronetil-

læg/skalalønsforbedringer (1,81 pct.), pulje til gruppevis og individuelle løntillæg (1 pct.), pulje til fleksibilitet i lønfastsættelsen (0,2 pct.) samt i det andet år forbedret stedtillæg (0,3 pct.) i alt 3,31 pct.

Endelig foreslås det, at der på det statslige område bliver mulighed for at aftale en differentiering af ATP-bidraget svarende til den adgang der er hertil på det øvrige offentlige arbejdsmarked.

Til § 4

Det foreslås, at de af overenskomsten på Datacentralen omfattede ansatte sikres lønforbedringer på samme niveau over en tilvarende periode, som de af statsoverenskomsten, omfattede ansatte. Det bemærkes herved, at den ekstraordinære lønregulering, der er aftalt på tjenestemandsområdet, og som pr. 1. april 1987 udgjorde 2,3 pct. af lønnen pr. 1. april 1987, på Datacentralen i henhold til den gældende overenskomst allerede er udbetalt til dem, der er omfattet heraf.

Når bestemmelsen i § 4 er udformet anderledes end i § 3 skyldes det, at de mellem Datacentralen og PROSA/DC hidtil gældende overenskomster indregner lønforbedringer direkte i overenskomstens lønskalaer. Denne forskel i lønssystemerne er endvidere årsag til, at den resterende del af lønforbedringen (dvs. 8,8 pct.) på Datacentralens område foreslås fordelt i det paritetiske nævn, jf. § 8.

Til § 5 og 6

Det foreslås, at der på de af lovforslaget omhandlede overenskomstområder gennemføres en nedsættelse af den normale ugentlige arbejdstid med to timer over en 4-årig periode i lighed med, hvad der blev vedtaget på de fleste overenskomstområder, herunder det offentlige ansættelsesområde, ved overenskomstfornyelserne i foråret.

Det foreslås, at arbejdstidsnedsættelsen gennemføres med 1 time pr. uge pr. 1. september 1988 og med yderligere 1 time pr. uge pr. 1. september 1990. Arbejdstidsnedsættelsen pr. 1. september 1988 omfatter ansatte, hvis normale ugentlige arbejdstid på dette tidspunkt er over 38 timer, og arbejdstidsnedsættelsen pr. 1. september 1990 omfatter ansatte, hvis normale ugentlige arbejdstid på dette tidspunkt er over 37 timer, medens ansatte med arbejdstider på henholdsvis 38 og 37 timer og derunder efter sædvanlig praksis ikke får nogen arbejdstidsnedsættelse.

Det foreslås, at der gives fuld kompensation for arbejdstidsnedsættelsen, således at timelønninger forhøjes med 2,63 pct. pr. 1. september 1988 og 2,70 pct. pr. 1. september 1990, medens periodelønninger bevares uændrede.

Særligt for deltidsansatte, der er periodelønnede, betyder dette, at deres løn stiger forholdsmæssigt med arbejdstidsnedsættelserne.

Til § 7

Bestemmelsen er en følge af Lov nr. 297 af 4. juni 1986 om bortfald af automatisk regulering af arbejdsvederlag m.v. på grundlag af reguleringspristallet.

Til § 8

Det foreslås, at der oprettes et paritetisk sammensat nævn for hvert af de omhandlede overenskomstråder, der skal tage stilling til udmøntningen af den for det pågældende område afsatte beløbsramme, jf. § 3, stk. 2, og § 4.

Det foreslås, at der gives nævnene en frist til den 1. oktober 1987 til at træffe afgørelse om anvendelsen af de nævnte beløbsrammer. Hvis afgørelse ikke har kunnet træffes inden denne dato, foreslås det, at en udpeget opmand træffer afgørelsen.

Fremgangsmåden svarer til den ved forlæn-

gelseslovene i 1979 og 1985 anvendte.

Til § 9

Forslaget svarer til tilsvarende bestemmelser i tidligere love om fornyelse eller forlængelse af overenskomster. Bestemmelsen indebærer, at der i den periode, hvormed overenskomsterne fornys, er den samme adgang – hverken videre eller snævrere – til at iværksætte arbejdsstandsning, som hvis der havde været tale om en på normal måde fornyet overenskomst.

Til § 10

Forslaget svarer til tilsvarende bestemmelser i tidligere love om fornyelse eller forlængelse af overenskomster. Bestemmelsen indebærer, at spørgsmål om overtrædelse eller fortolkning af de fornyede overenskomster afgøres ved mægling, faglig voldgift eller af Arbejdsretten efter de for overenskomstrådet gældende regler herom.

Til § 12

Det er i overensstemmelse med praksis, at overenskomstfornyelser på områder, hvor der er iværksat retmæssige arbejdsstandsninger (frigørelseskonflikt), først får virkning fra det tidspunkt, hvor arbejdsstandsningerne ophører.

Opregning af de konkrete konsekvenser af en konflikt ud over den 1. september på Datacentralen

På de væsentligste aktivitetsområder vil en konflikt ud over 1. september medføre en række konsekvenser:

1. Toldområdet:

- Direktoratet for Toldvæsenet oplyser,
- at 20.000 virksomheder står uden oplysning om skyldig told og moms på knap 4 mia. kr. pr. måned. Virksomhederne er gennem dagspressen opfordret til at foretage frivillig indbetaling, men kontrol kan ikke foretages,
 - at ca. 100.000 landbrugsvirksomheder ikke vil få meddelelse om skyldige momsindbetalinger på 800 mio. kr., der skal betales senest 20. september 1987,
 - at restanceindbetalinger gradvis går i stå, da det ikke er muligt at udsende rykkermateriale. Der udsendes normal rykkere til 25.000 virksomheder pr. kvartal svarende til et beløb på 300 mio. kr.,
 - at renteberegninger omfattende 25 mio. kr. pr. måned vanskeliggøres og muligvis ikke efterfølgende vil kunne gennemføres i fuldt omfang,
 - at der sker en ophobning af 1,5-2 mio. ekspeditioner i import- og eksportsystemerne, der vanskeliggør det efterfølgende oprydningssarbejde,
 - at det ikke er realistisk i fuldt omfang at genetablere visse af edb-systemerne.

2. Skatteområdet:

- Statsskattedirektoratet oplyser,
- at det ikke er muligt at udskrive årsopgørelser for 1986 for 3-400.000 skattepligtige. Der kan således ikke opkræves restskatter eller udbetales overskydende skat. Den manglende udbetaling omfatter bl.a. de personer, der i henhold til en højeste-

retsdom skal have forhøjet deres personfradrag,

- at opgørelser vedrørende særlig indkomstskat og tillægsskat, hvor 1. rate forfalder den 1. september 1987, ikke kan udsendes,
- at indregningen af restskatter under 5.000 kr. i næste års forskudsopgørelser kan umuliggøres. Disse restskatter må derfor opkræves ved særskilt skattebillet,
- at udsendelsen af forskudsskemaer, skattekort og forskudsopgørelser for 1988 forsinkes,
- at skattereformaktiviteterne, der i forvejen kører efter en stram tidsplan, kan blive vanskelige at gennemføre uden fejl.

3. Statens regnskaber m.v.:

- Regnskabsdirektoratet oplyser,
- at det næppe vil være muligt at afvikle de manglende løn- og regnskabskørsler. Konsekvensen er en forringet økonomistyring i statens institutioner.

4. Danmarks Statistik:

- Danmarks Statistik oplyser,
- at væsentlige dele af institutionens statistikproduktion ikke kan gennemføres, herunder udenrigshandelsstatistikken.

5. Generelle administrative konsekvenser:

- Mange tusinde medarbejdere, f.eks. knap 10.000 alene inden for skatteadministrationen, er i deres arbejde afhængige af adgang til edb-systemerne. På skatteområdet er der eksempelvis installeret ca. 5.000 terminaler, og der udskrives ca. 2,5 mio. blanketter og behandles ca. 2 mio. teletransaktioner månedligt.

Konsekvensen af konflikten er væsentlige forsinkelser i sagsbehandlingen, en mærkbart forringet betjening af skatteyderne og risiko for likviditets- og rentetab.

6. *De friholdte områder:*

Fra den 11. august kan de friholdte opgaver inddrages i konflikten til enhver tid med 14 dages varsel. Der er tale om edb-opgaver for bl.a. politiet, forsvaret og Folketinget. Selv en meget kortvarig arbejdsstandsning er ikke forsvarlig.